

NOVINY NÁRODNÉHO ÚSTAVU DETSKÝCH CHORÔB

BEZPLATNÝ
ŠTVŔŤROČNÍK

2. ČÍSLO / 2020

Doktoroviny

V srdci
zdravotnej
sestry musí
byť veľa
miesta

Ján Koleník
a Táňa Pauhofová
– naši noví kolegovia

Aj vďaka vám
vieme pomáhať

Ked' boj o život
visí „na vlásku“

Medvede v deťom

NÚDCH
Detom o.z.

Sme medvede z celého Slovenska, ktoré poslali statočné deti, aby pomohli svojim kamarátom v nemocnici.

Aj vďaka Vám môže Občianske združenie Národný ústav detských chorôb Det'om pomôcť pacientom v našej nemocnici. Občianske združenie slúži ako ďalší zdroj finančnej pomoci pri kúpe dôležitých prístrojov. V našom OZ všetci pracujeme bez nároku na honorár a preto každé jedno euro ide presne tam, kde to najviac treba, pre naše choré deti.

Milí čitatelia,

naše druhé číslo nebude len odpočtové, aj keď na úvod roka sa určite treba pochváliť tým, čo sa nám naozaj v roku 2019 podarilo. Mňa osobne teší najmä to, že koniec roka 2019 priniesol aj založenie tohto krásneho časopisu, kde sa s vami môžeme deliť o naše novinky, ale aj o vaše príbehy.

Toto číslo začne zároveň veľmi peknú tému. Tá sa našou nemocnicou bude niesť celý nadchádzajúci rok. Práve tento rok si pripomíname 200. výročie od narodenia zakladateľky a patrónky sestier a ošetrovateliek Florence Nightingale. Aj svetová zdravotnícka organizácia vyhlásila tento rok za rok sestier a náš Národný ústav detských chorôb sa k nemu hrdo a aktívne pripája. Pri tej príležitosti, v tomto novoročnom čísle, vám ponúkame rozhovor s našou sestrou, ktorá svoje povolanie robí viac ako 30 rokov. Pripravujeme aj rôzne videá a informačné materiály o povolani zdravotných sestier, aby sme vám vedeli viac vysvetliť filozofiu tohto krásneho, ale náročného povolania. Pozrieme sa ešte aj späť, a to na Vianoce a nový rok v nemocnici. Dozvieme sa ako sviatkujú naši zamestnanci, alebo či Ježiško prišiel aj do nemocnice. Opäť vás čaká aj naša pravidelná rubrika, ktorá je venovaná deťom, a to Detské ihrisko. Ja vám prajem príjemné čítanie a naozaj zdravý a šťastný štart do nového roka.

EDITORIÁL

Mgr. Zuzana Čižmáriková, PhD., MPH
šéfredaktorka

**NÁRODNÝ
ÚSTAV
DETSKÝCH
CHORÔB**

Noviny Národného ústavu
detských chorôb,
prvý ročník 2019

Vydavateľ:
NÚDCH, Limbova 1,
833 40 Bratislava

Tlač:
NEUMAHR,
Mlynská dolina 5, 841 04
Bratislava 4

Redakcia:
Šéfredaktorka:
Mgr. Zuzana Čižmáriková,
PhD., MPH

Redaktorka:
Mgr. Danka Kamenická

Grafická úprava:
Stanislava Lettrichová

Ilustrácia a grafiky:
Sára Somorová
Kamila Urmaničová

Foto:
František Gažík

Periodicita: 4 x ročne

Náklad 1000 kusov

Evidenčné číslo EV 5852/19

Noviny sú nepredajné.

OBSAH

04

Na slovíčko s generálnym riaditeľom

05

Charitatívny bazár Medvede deťom

06

V srdci má miesto aj pre pacientov

08

Keď boj o život visí „na vlásku“

12

Takmer 20 tisíc pacientov prešlo
bránami našej detskej kliniky

17

Nový urgentný príjem je unikátom
na Slovensku

20

Detské ihrisko

22

Ján Koleník:
Dúfam, že týmto seriálom dáme
nádej

NA SLOVÍČKO S GENERÁLNÝM RIADITEĽOM

doc. MUDr. Ladislav Kužela, CSc., MPH

Milé naše kolegyně, kolegovia, ale aj rodičia našich pacientov,

patrí sa na úvod roka bilancovať a rovnako si povedať, čo by sme v novom roku chceli docieľať, či vylepšiť. Minulý rok 2019 nenechal naozaj nič na náhodu, bol aj štedrý, aj poučný, ale aj náročný. Aj my sme si prešli negatívnymi témami, s ktorými sme opätovne museli bojovať. Nejdem sa teraz rozpisovať, že to bolo nespravodlivé, že sme bojovali ako s veternými mlynmi, alebo hľadať odpovede na otázky, prečo práve u nás a podobné klišé...

Naučil som sa, že na všetko dostaneme odpoveď, ale akurát nie v danú chvíľu a aj tie negatívne veci nás vedú posunúť vpred a niečo naučiť. Opäť sa ukázalo, že vieme držať spolu, že máme spoločnú silu, a že s vernými a pracovitými kolegami a kolegynami sa dá prekonať aj tá najnáročnejšia prekážka.

Som naozaj veľmi pyšný, že náš kolektív Národného ústavu detských chorôb silnie. To, čo pre tú silu môžem urobiť ja, spolu s mojimi kolegami, sa snažíme naozaj každý deň. Nie je nič príjemnejšie ako začať nový rok s dobrými správami. Darček v podobe nového urgentného príjmu takou správou určite je. Zároveň sme úplne zmenili filozofiu poskytovania urgentnej starostlivosti na Slovensku. Základom je unikátny urgentný príjem. Rovnako sme v minulom roku prerobili, aj vďaka sponzorom, takmer všetky detské kútiky a vylepšili sme tak komunitné priestory pre našich najmenších pacientov a ich rodičov. Spustili sme opäť jedinečnú aplikáciu ako pomoc pre rodičov, ktorí si nevedia doma poradiť s chorobou svojho dieťaťa. Aplikácia sa denne používa a ukazujú sa prvé pozitívne výsledky. Na Klinike detskej hematológie a onkológie sme vybudovali špičkové moderné oddelenie pre malé deti do 8 rokov. Porovnateľné s prestížnymi zahraničnými pracoviskami pre veľmi náročnú liečbu. Rovnako rok 2019 priniesol aj nové Neurocentrum, či špeciálnu ambulanciu pre deti s hypertenziou. A presne takto pred rokom sa nám podarilo dobudovať Spinálne centrum, ktoré v plnom rozsahu pokrýva liečbu detských pacientov s ochoreniami chrbtice a miechy – vrodené a získané deformity, nádory, zápalové a cievne ochorenia a takisto aj úrazy. Rovnako sme však nakúpili nové špičkové prístroje, vymenili sa postele, opravila strecha...

Milé kolegyně, kolegovia, ale aj vy, rodičia našich pacientov. Za minulý rok vám všetkým patrí jedno obrovské ďakujem. Ďakujem vám za vašu prácu, snahu, ale aj dôveru.

Verím, že aj v novom roku budeme mať rovnakú silu robiť veci lepšie, prinášať pre našich pacientov novinky v liečebných procesoch, ale rovnako zabezpečiť pre vás – zamestnancov – kvalitné pracovné podmienky a aj dôvod na radosť z práce.

AKCIA MESIACA

CHARITATÍVNY BAZÁR MEDVEDE DEŤOM

Nedá sa ani slovami opísať, ako by sme vám chceli poďakovať za vašu pomoc. Ani sme netušili, keď sme pred mesiacom prišli s myšlienkou vyzbierať starých medvedíkov a ponúknuť ich ďalej. Vďaka charitatívnemu bazáru Medvede deťom sa nám podarilo vyzbierať 12 195, 47 eur a rozdali sme viac ako 4 000 medvedíkov. Keďže v našom nemocničnom OZ NUDCH DEŤOM robíme bez nároku na honorár, môžete si byť istí, že každé jeden euro pôjde tam, kde treba. A aj vďaka vám bude cesta malého pacienta k uzdraveniu lepšia a menej stresujúca. Tešíme sa na druhý ročník a ďakujeme všetkým statočným deťom, ktoré sa rozhodli vzdať sa svojich miláčikov, pani učiteľkám, ktoré robili zbierky, hokejistom, ktorí nám doniesli stovky medvedíkov, kolegom... jednoducho všetkým.

ĎAKUJEME

PRED 200 ROKMI SA NARODILA PATRÓNKA VŠETKÝCH ZDRAVOTNÝCH SESTIER A OŠETROVATELIEK

Práve tento rok si pripomíname 200. výročie od narodenia zakladateľky a patrónky zdravotných sestier a ošetrovateliek Florence Nightingale. Aj svetová zdravotnícka organizácia vyhlásila tento rok za rok sestier. Národný ústav detských chorôb sa k nemu aktívne pripája. Pri tej príležitosti, v tomto novoročnom čísle vám ponúkame reportáž o našej zdravotnej sestre, ktorá svoje povolanie robí viac ako 34 rokov. Pripravujeme aj rôzne tematické videá a informačné materiály o povolání zdravotných sestier, aby sme vám vedeli viac vysvetliť filozofiu tohto krásneho, ale náročného povolania.

V SRDCI MÁ MIESTO AJ PRE PACIENTOV

Vianočné a novoročné pozdravy posielala svojim novým pacientom každý rok. Aj tie tohoročné už potešili svojich adresátov – deti s vrodenou vývojovou chybou a rovnako ich rodičov. „Vedomie, že aj ja som ostala v srdciach svojich pacientov, je pre mňa najväčšou odmenou.“

Zuzana Kováčová, Dipl.d.s., úseková sestra Kliniky detskej chirurgie.

Zdravotnou sestrou sa stala vďaka mame, bola to skôr jej túžba, aby sa dcéra uplatnila v zdravotníctve. „Odmalička som mala rada deti a pôvodne som chcela pracovať ako učiteľka v materskej škole.“ Dnes by svoju prácu nevymenila za žiadnu inú. V najväčšej detskej nemocnici na Slovensku

pracuje už 34 rokov. Za tie desaťročia jej rukami prešli tisícky detských pacientov. „Veľa ľudí si myslí, že naša práca je smutná, ale ja som to tak nikdy nevnímala. Beriem ju ako svoje poslanie pomáhať zraniteľným detským pacientom. A aj keď máme ťažko choré dieťa, neoddávam sa smútku, ale o to viac energie venujem tomu dieťaťu. Je to moje životné naplnenie.“ Vždy sa teší, ak sa dieťa uzdravuje, ale nie vždy sa to podarí. Vtedy to človek vníma citlivejšie. V rodine majú dievčatko vo veku pacientov, o ktorých sa stará, a to ju ešte viac približuje nielen k samotným deťom, ale aj ich rodičom. „Vždy si to premietam pred očami a lepšie chápem reakcie rodičov.“ Prítomnosť rodiča v nemocnici považuje za jeden z najdôležitejších momentov pri hospitalizácii

dieťaťa. „Je to to maximum, čo dieťa môže mať.“ Rodičov sa preto vždy snaží primäť k spolupráci, lebo všetci spoločne sú tu pre dieťa. Konfliktne situácie nikomu nepomôžu a paradoxne, lepšiu spoluprácu majú s rodičmi ťažko chorých detí. „Rodičia sú pre nás dôležitou súčasťou ošetrovateľského procesu. Najlepšie poznajú svoje deti a skôr zistia akékoľvek zmeny v správaní. Sú citlivým monitorom.“ Preto sa od prvého momentu snaží získať si ich dôveru a naladiť sa na spoluprácu. Za tie roky si k nim našla overenú cestu. „Rodičom musíme dať čas. V prvom rade sa sústredia na dieťa, často sú šokovaní náhlou zmenou a neprijímajú nás hneď. Snažíme sa zamerať skôr na dieťa, u malých detí prostredníctvom hračky, so staršími sa rozprávame. A keď sa deti na nás usmejú, rodičia nám začínajú dôverovať. Sú nápomocní, spriatelia sa s ostatnými rodičmi na oddelení a dokážu si byť oporou aj navzájom.

Dievčatko z detského domova

Len málokto by povedal, že zdravotnícky personál má také krásne vzťahy so svojimi pacientmi. Zuzana Kováčová neostala len pri vianočných pozdravoch. Už druhý rok po sebe trávila najkrajšie sviatky v roku so svojou pacientkou Evičkou z detského domova, o ktorú sa v nemocnici s láskou starala. Boli to krásne Vianoce plné prekvapení pre obidve strany. „Sama som bola zvedavá, ako bude reagovať v domácom prostredí. Keď bola u nás prvé Vianoce, uvedomila som si, že má svoj pevný režim vo vnútornom prostredí, na ktoré je zvyknutá. A protestovala, keď som s ňou chcela ísť von. Zobrala som ju však do kostola a ukázala jej aj naše tradície, ktoré ako rodina dodržiavame. Boli to pre ňu nové veci. A rovnako aj pre našu rodinu. Malí sme doma malé dieťa a všetko bolo oveľa živšie a veselšie. Odpovedali sme na nekonečne veľa otázok a veľa sme sa naučili.“ S Evičkou sa stretáva aj počas roka, v lete trávili spolu čas na vidieku a často si telefonujú.

Na otázku, či ju ľudsky posunula profesia zdravotnej sestry, nemá jednoznačnú odpoveď. „Pomáhať ľuďom mám v povahe, ale určite aj práca človeka ovplyvní. Vo všeobecnosti nemám rada, keď je mne alebo iným ukrivdené. V tom momente začínam bojovať s nespravodlivosťou.“ Pre každého pacienta urobí vždy maximum a všetko, čo je v jej silách. K tomu vedie aj svoje kolegyne. O to väčšiu radosť má, keď vidí svojich pacientov na oddelení, ale nie v roli hospitalizovaných pacientov, ale návštevníkov. „Ak urobíme pre pacientov všetko, oni to cítia a sú za to vďační. A mnohí z nich, keď prídu do ambulancie na kontrolu, zastavia sa aj na oddelení. Pre mňa je dôležité, že sme ostali v ich srdciach. Je to odmena za našu prácu.“

Dieťa sa odvdáčí úsmevom

Počas svojej dlhoročnej praxe si všimla, že mladé kolegyne, ktoré prejavia záujem pracovať na našich pracoviskách, majú rešpekt pred detským pacientom. „Je to len strach z nepoznaného. Keď máme hospitalizované deti bez rodičov, venujú sa im intenzívnejšie a keď im dieťa opätuje úsmev, dostane ich to a prácu s deťmi si oblúbia.“ Často na celý život. A aké sú Vianoce v nemocnici? „Vianočné obdobie sa snažíme spríjemniť výzdobou a vianočnou atmosférou. Robíme všetko preto, aby deti a obetaví rodičia prijali fakt, že Vianoce sú teraz iné preto, aby tie nasledujúce mohli byť krajšie. Na Štedrý večer sa kolegyne priam tešia. Minulý rok si uniformu vymenili za vianočné oblečenie a tak potešili malých pacientov. Nechýbali ani darčeky pod stromčekom.“ Zuzana Kováčová je hrdá na svoje kolegyne, ktoré takto prispievajú k zníženiu stresu z hospitalizácie počas sviatkov.

PRÍBEH

**KEĎ BOJ O ŽIVOT
VISÍ „NA VLÁSKU“**

Na ten deň Vladka nezabudne do konca života. Bola sobota a práve sa vydávala jej sesternica. So synom Lukáškom jej boli zblahoželat' a v rodine vládla veľmi príjemná atmosféra. V podvečer sa chystala do nočnej služby na urgentný príjem Fakultnej nemocnice v Trnave, kde pracuje ako zdravotná sestra. Ani v najhoršom sne by jej nenapadlo, že na urgente budú kolegovia nakoniec pomáhať jej.

„Cestou do roboty som sa ešte zastavila v susednej obci na ihrisku, kde na Lukáška čakal náš rodinný priateľ. Chcel sa o neho postarať počas mojej nočnej služby. Rozlúčili sme sa a len čo som nastúpila do práce, zazvonil mi telefón. Povedali mi, že Lukáško spadol pod kosačku a je na tom veľmi zle. Hneď som utekala späť na ihrisko a už z dialky som videla dve sanitky a na ceste bola vrtuľníková záchranná zdravotná služba. Zavola-la ju pani doktorka zo sanitky. Záchranári zo všetkých síl bojovali o Lukáškov život. Podali mu prvú pomoc a letecky ho transportovali do bratislavskej detskej nemocnice. Mňa sanitka odviezla naspäť na urgent do Trnavy, “ hovorí Lukášková mama. Bola na tom tak zle, že jej záchranári museli ešte v sanitke podať injekciu na upokojenie.

Ale ani upokojujúce lieky nedokázali zabrániť najhorším predstavám a myšlienkam nešťastnej mamy. Stále mala pred očami zraneného syna. „Mal takmer amputovanú ľavú ruku, otvorený hrudník aj chrbát, polámané rebrá a poškodené vnútorné orgány, potrhanú ľavú nohu... Bola to veľmi ťažká polytrauma,“ hovorí mama, ktorá si ešte dlho po nešťastí pripúšťala tie najhoršie myšlienky. „V hlave sa mi stále prehánalo, či to Lukáško prežije. A viac prevládalo, že asi nie... Bol v takom stave, že nevyzeral na to, že svoj boj o život vyhrá. A ak to zvládne, aké bude mať postihnutia, aký život ho bude čakať, ako bude reagovať rodina, priatelia? Budú ma odsudzovať,

že som počas nočnej služby dala dieťa varovať?“ Otázok bolo veľmi veľa. A odpovede neprichádzali. Stále dookola si premietala udalosti toho dňa – najskôr svadba, potom sa vrátili domov, chystala sa do nočnej služby a Lukáško sa veľmi tešil na obecné futbalové ihrisko. Neskôr práve tam nešťastnou náhodou pri cúvaní podbehol pod kosačku...

Len čo som nastúpila do práce,
zazvonil mi telefón.
Povedali mi, že Lukáško
spadol pod kosačku
a je na tom veľmi zle.

„Keď ho k nám priviezli, mal ťažké poranenia hrudnej a brušnej dutiny. Hrudník aj brucho boli otvorené a vnútorné orgány vychádzali na povrch. Takéto zranenie sa okamžite prejaví ťažkým krvácaním, ktoré vedie k hemoragickému šoku,“ hovorí MUDr. Jozef Köppl, primár Detskej kliniky anestéziológie a intenzívnej medicíny LF UK a Národného ústavu detských chorôb (NÚDCH). Bola to ťažká polytrauma a lekári potrebovali takmer pol hodiny na to, aby malého pacienta kompletne zabezpečili na urgentnú operáciu. „Bol to rozsiahly operačný výkon, pri ktorom bolo treba zašit' bránicu, ošetriť poranené orgány v dutine brušnej a hrudnej, urobiť plastiku, lebo tam bolo devastačné poranenie niekoľkých rebier na jednej strane. Veľké sečné rany sme museli plasticky upravovať na hrudníku pacienta a tiež deštrukciu medzirebrových svalov aj hrudnej steny,“ hovorí doktor J. Köppl a na ilustráciu doplnil: „Keď zrátame krvné deriváty, trombocyty, čerstvú plazmu a všetky náhradné roztoky, ktoré sme Lukáškovi podali

počas tejto dlhej operácie, tak sa dostaneme na číslo 9, 7 litra. To znamená, že celý objem tekutín, ktoré má dieťa v jeho veku a pri jeho váhe v tele, sme nahradili viac ako 5 krát.“ Na operačnej sále lekári bojovali o Lukáškov život 5 hodín. Operácia dopadla dobre, ale lekári sa viac ako operácie samotnej obávali pooperačného obdobia. To bolo rozhodujúce.

Lukášková mama hneď, ako sa na druhý deň prebudila, išla za synom do Bratislavy. Veľmi sa na neho tešila a zároveň bála, čo jej povedia lekári. „Bola nedela dopoludnia a keď sme prišli na kliniku, bol v umelom spánku. Lekári mi povedali, aké všetky zranenia utrpel. Bolo ich viac, ako som si myslela a povedali mi aj to, že najbližšie minúty a hodiny budú rozhodujúce a že práve počas nich sa bude odohrávať najťažší boj o chlapcov život,“ hovorí Lukášková mama. Každý deň so strachom chodila za synčekom na kliniku intenzívnej medicíny a čakala, aké správy si vypočuje od lekárov. Až nakoniec si vypočula vetu, na ktorú tak dlho čakala: „Nerátali sme s tým, že to pôjde tak hladko. Pravdepodobne anjel strážny niekde vysoko nad ním je,“ hovorí primár J. Köppl a ďalej pokračuje: „Alebo má Lukáško úžasnú imunitu, lebo na to, že ho poranila kosačka špinavá od trávy a zeme, on nedostal nič. Nejaký ťažký zápal do operačnej rany ani celkovú infekciu, ktorú by sme ťažko zvládali. Jeho imunitný systém bol v tomto smere úplne skvelý. A už na jedenásty deň sa nám ho podarilo prebrať z umelého spánku. Keď sa prebudil, bol nesmierne trpezlivý. Veľmi dobre s nami spolupracoval aj pri rehabilitácii, s ktorou sme začali ešte na našom pracovisku. A to aj napriek tomu, že musela byť pre neho mimoriadne bolestivá a náročná. A rovnako výborná bola spolupráca aj s jeho maminou, po celú dobu, kým bol u nás, chodila za ním a veľmi ho podporovala,“ hovorí J. Köppl. A na Katarínu 25. novembra malého pacienta prepustili do domáceho liečenia.

Do nemocnice ale s maminou prichádzali každý druhý deň na preväzy. A odvtedy sa už všetko pohlo dobrým smerom.

„Lukáško zabojoval, išlo to fakt zázračne! A myslím si, že on je krásny príklad toho, že skutočne sa oplatí robiť túto prácu, lebo dieťa, ktoré zachránime, sa nám úprimne odvdáči,“ hovorí s radosťou v hlase primár DKAIM.

Zlaté Kramáre

„Tu nám zachránili život,“ hovorí Lukášková maminka a spolu so synčekom najväčšiu detskú nemocnicu ani nepomenujú inak ako Zlaté Kramáre. „Ujali sa ho najlepší odborníci, akých na Slovensku máme, a päť hodín zo všetkých síl bojovali na operačnej sále, kým ho dostali z najhoršieho. Samozrejme, už aj ten prvotný zásah na detskom ihrisku bol veľmi profesionálny a ďakujeme aj pani doktorke Barborke Cigáňovej, ktorá hneď riešila leteckú záchrannú službu a ostatným lekárom, ktorí zabezpečili rýchly prevoz na Kramáre.“

Dnes Lukáško spolu s maminou chodia na „Zlaté Kramáre“ raz do roka na hematologické a chirurgické vyšetrenia. A nikdy pritom nezabudnú navštíviť aj pána primára J. Köppla, z ktorého sa medzičasom stal Lukáškov veľký kamarát, ktorého vždy svojsky privíta: „Daj hore ruky!“ vyzve svojho dnes už kamaráta. A keď Lukáško vystrie a zdvihne obidve ruky, padnú si do náručia a srdečne sa privítajú. „Báli sme sa, či s poranenou rukou bude niekedy hýbať, ale krásne to zrehabilitoval.“ Celkovo lekári urobili Lukáškovi 11 operácií. Úspešných!

Napriek tomu si na kliniku, kde mu zachránili život, spomína len veľmi matne. „Menšie deti si väčšinou nepamätajú na obdobie, keď u nás ležali a ak, tak sú to len zriedkavé okamihy. Lukáško mal tiež také spomienky. Keď k nám s mamou prišli, videli sme, že je mu to tu známe, ale nevedel celkom presne prečo. Oveľa viac si pamätá na to, čo sa dialo na chirurgii a iných pracoviskách,“ hovorí primár J. Köppl. Je to preto, lebo na klinike intenzívnej medicíny sú deti často v umelom spánku a pod vplyvom silných liekov.

S väčšinou rodičov má primár J. Köppl veľmi dobré vzťahy. Ale takéto, o ktorých sa dá povedať, že sú kamarátske, takých až tak veľa nemá. „Rodičia často chcú zabudnúť na traumy a nemajú tendenciu sa k nám vracieť. Ale je pravda, že či už to dopadlo dobre alebo zle, raz za čas sa zastavia. Prídu sa ukázať aj s deťmi, ktoré si často vôbec nepamätajú, že u nás ležali. A keď ich prevediem našou klinikou, občas sa im vrátia zahmlené spomienky. Na konkrétne veci si nepamätajú, čo je dobre, lebo u nás boli v tej fáze, kedy ich to najviac bolelo a kedy bolo ich utrpenie veľmi veľké.

ROZHOVOR

**TAKMER 20 TISÍC PACIENTOV
PREŠLO BRÁNAMI NAŠEJ
DETSKEJ KLINIKY**

Prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc.

„S minulým pracovným rokom môžeme byť spokojní. Pomohli sme veľkému počtu pacientov, čo ma veľmi teší. Dosahovať medicínske úspechy na poli klinickej pediatrie je náš hlavný cieľ, a ten sa nám podarilo vrchovato naplniť.“

Prof. MUDr. Ludmila Podracká, CSc., prednostka Detskej kliniky Národného ústavu detských chorôb.

Detská klinika má za sebou tretí spoločný rok po zlúčení dvoch kliník do jedného pracoviska. Čo priniesol pacientom, lekárom, sestрам a v neposlednom rade aj študentom?

Na detskej klinike ročne hospitalizujeme takmer 4000 detí a v odborných ambulanciách naši špecialisti ošetrí viac ako 15 000 malých pacientov. Na klinike pokrývame všetky odborné subspecializácie v rámci pediatrickej zdravotnej starostlivosti a našim pacientom vieme ponúknuť širokú diferenciálnu diagnostiku a špeciálnu lieč-

bu. Snažíme sa zvyšovať komfort pacientov a neustále rozširovať moderné možnosti liečby. V minulom roku sme pripravili projekt rozvoja pneumo-alergologického úseku kliniky, ktorý nemocnica podporila a pre pacientov sme zakúpili nové monitory vitálnych funkcií a kyslíkové prístroje. Ďalší náš projekt zameraný na rozvoj molekulárnej genetiky v NÚDCH je v riešení, jeho cieľom je doriešiť vybavenie genetického laboratória kliniky prístrojmi novej generácie a skvalitniť molekulárno-genetickú diagnostiku. Začalo sa tiež s prestavbou dialyzačného strediska, ktoré bude súčasťou detskej kliniky a od budúceho roka tak bude uzavretý celý diapazón metodík vysokošpecializovanej zdravotnej starostlivosti.

Detská klinika je veľmi úspešná aj v oblasti vzdelávania a klinického výskumu.

Zaviedli a rozšírili sme simulačnú časť výučby, pri ktorej študenti trénujú niektoré praktické výkony priamo na modeloch a figurínach. Tento

prístup v medicínskom vzdelávaní je veľkým prínosom nielen pre študentov, ale aj samotných pacientov. Vďaka inováciám v štruktúre výučby pediatrie až jednu tretinu edukácie získavajú študenti formou simulovanej výučby. S kolegami tiež meníme štruktúru curricula a rovnako aj spôsob vzdelávania a skúšania študentov. Napríklad modifikovali sme štátnicové otázky, ktoré sú logickejšie a viac približujú študentov k samotnej praxi, ktorá ich čaká po štátnicovej skúške z detského lekárstva. Tu sa naše plány nekončia, už od letného semestra prinášame ďalšie progresívne zmeny pre študentov 6. ročníka, ktoré ešte viac zainteresujú študenta na diagnostike a liečbe pacientov. Podobne ako prebieha výuka na zahraničných rankingových univerzitách. Snažíme sa prenášať získané skúsenosti zo špičkových zahraničných pracovísk domov a implementovať ich do našich podmienok v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a medicínskeho vzdelávania.

Ak chceme bilancovať rok na klinike, mali by sme spomenúť aj výskumnú činnosť, ktorá je integrálnou súčasťou práce na klinike.

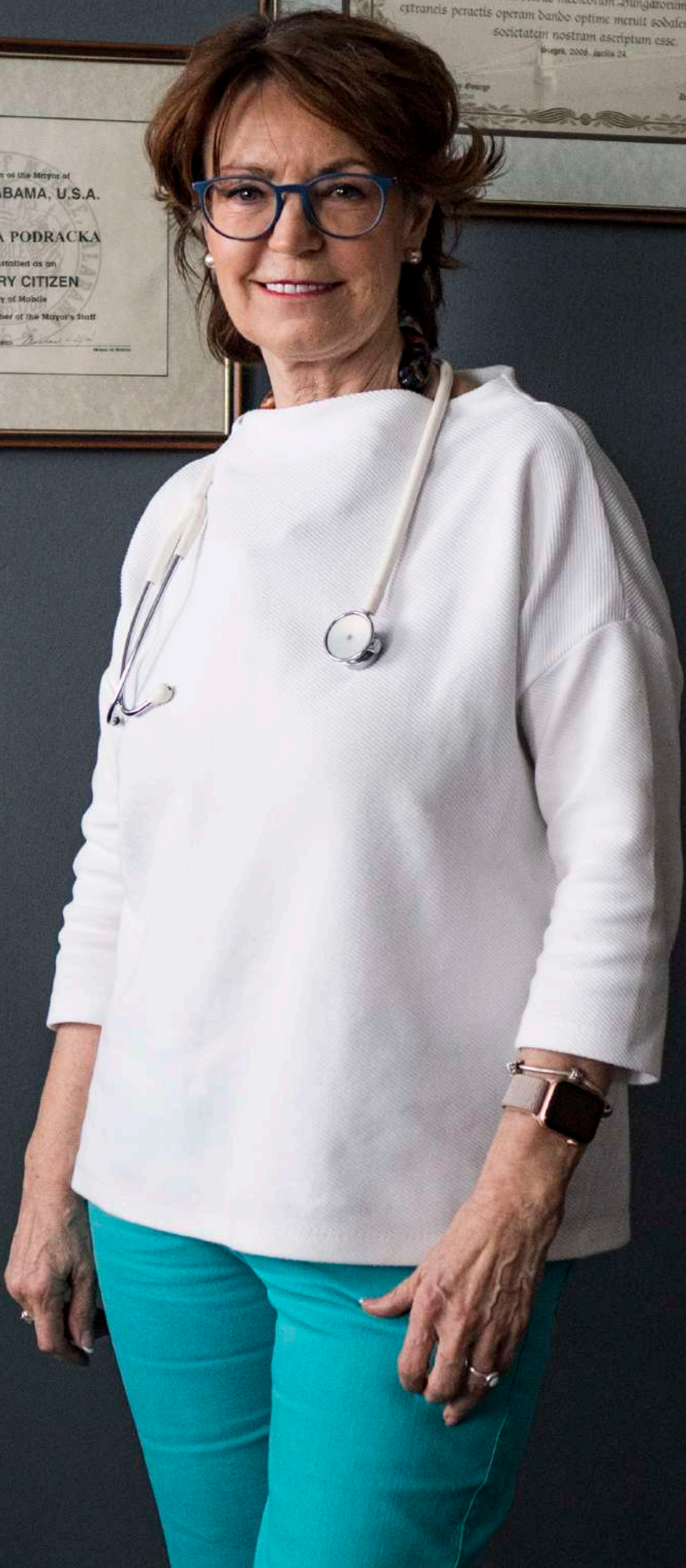
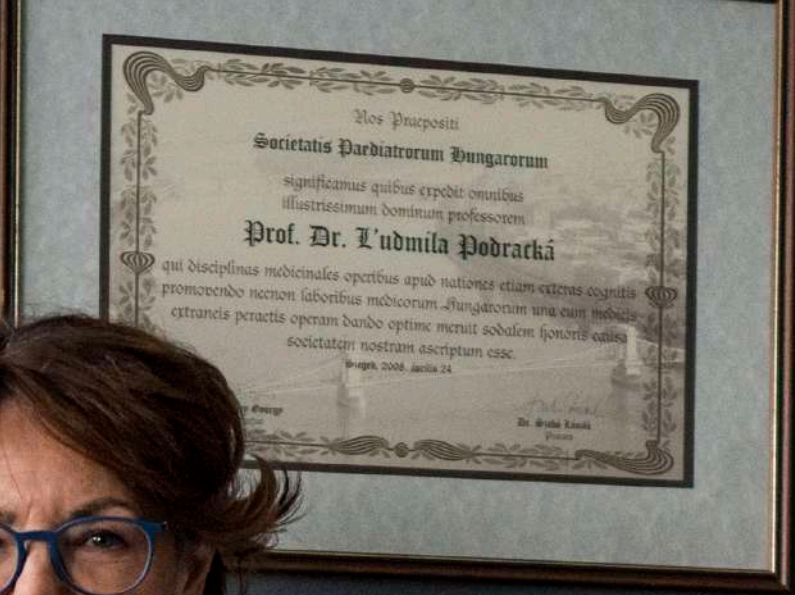
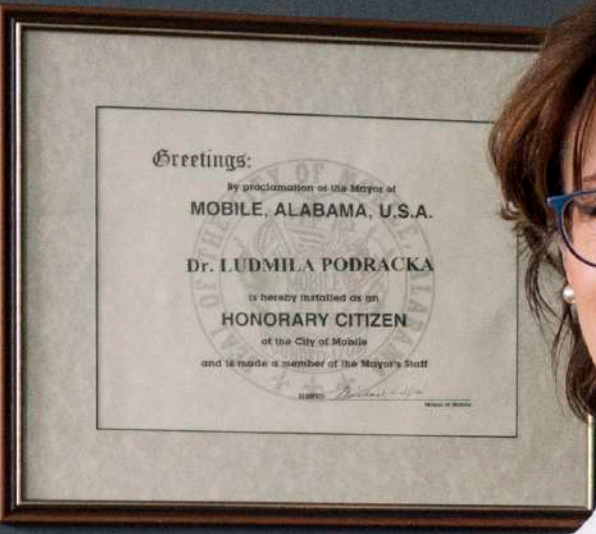
Naša klinika patrí medzi najaktívnejšie klinické pracoviská na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského z pohľadu výskumnej činnosti. V súčasnosti intenzívne pracujeme na 7 grantových projektoch v objeme získaných grantových peňazí 500 000 eur. V oblasti výskumu tak naozaj napredujeme míľovými krokmi, čo prináša benefit predovšetkým pre pacientov. Vďaka grantom môžeme ponúknuť molekulárno-genetickú diagnostiku kostných ochorení, vybraných obličkových ochorení, zriedkavých metabolických ochorení a diabetu pre pacientov z celého Slovenska.

Máme za sebou najkrajšie sviatky v roku – Vianoce. Nie všetky deti ich ale mohli prežiť v kruhu rodiny. Aké boli pre kolegov v službách a aké pre deti na nemocničnom lôžku?

Väčšinou neboli pokojné, ale sviatočná atmosféra bola neprehliadnuteľná aj v nemocnici. Dotvárali ju aj médiá, odvsadial' bolo počuť vianočné pesničky, koledy a klasické filmové príspevky. Do nemocnice sme počas sviatkov prijímali alebo tu ostali iba tie deti, ktoré nemohli byť liečené ambulantne a zvládnutie ich zdravotného stavu si vyžiadalo neodkladnú ústavnú starostlivosť. Stabilizovaných pacientov, ak to dovolil ich zdravotný stav, vždy prepúšťame do domácej starostlivosti. Počas Vianoc bolo síce hospitalizovaných pacientov menej, ale boli to vážne medicínske stavy vyžadujúce akútne diagnostické alebo urgentné liečebné riešenie. Pre choré deti sme tu 24 hodín denne 7 dní v týždni a platilo to aj počas Vianoc. Každý rok mávame krásne vyzdobený vianočný stromček a pripravené malé darčeky pre všetky hospitalizované deti. Samozrejme nechýbajú ani sladkosti či slávnostná večera. Pokiaľ to zdravotný stav pacienta aspoň trochu umožnil, snažili sme sa im čo najviac priblížiť čarovnú atmosféru, aby aj napriek chorobe cítili, že sú Vianoce. Pri každom chorom dieťati mohol byť počas pobytu v nemocnici aj jeden z rodičov.

A aká bola vianočná atmosféra u vás doma?

Preferujeme tradičné Vianoce a čím som staršia, tým viac oceňujem, že sme sa stretli celá rodina – obidvaja synovia s rodinami. Na to sme sa už všetci veľmi tešili, lebo príležitostí na spoločné stretnutia je počas roku čoraz menej. V rodine máme aj malé deti a s nimi býva vianočná atmosféra naozaj čarovná. Snažíme sa prenášať získané skúsenosti zo špičkových zahraničných pracovísk domov a implementovať ich do našich podmienok v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a medicínskeho vzdelávania.

NOVÝ URGENTNÝ PRÍJEM JE UNIKÁTOM NA SLOVENSKU

Národný ústav detských chorôb mení filozofiu poskytovania urgentnej starostlivosti na Slovensku. Základom je unikátny urgentný príjem. Pacient, sa tak do rúk odborníkov, dostáva už po prekročení brány nemocnice a nie až keď ho vidí lekár v ambulancii.

Len v Bratislave prejde urgentom ročne viac ako 55 tisíc detí a počet stále narastá. Nová filozofia, ktorú NÚDCH zavádza, tak bude pre pacienta najmä bezpečnejšia, modernejšia a prináša aj celkovo komfort pre pacientov, ale aj personál.

„Môžem povedať, že tento darček si k Vianociam zaslúžia všetky deti, ktoré nás potrebujú, ale aj naši zamestnanci. Každý rok nám rastie počet ošetrovaných detí a práve urgentný príjem je miestom stretu najväčších emócií, ale aj veľmi vážnych prípadov. Táto jedinečná filozofia sa rodila dlho. Robili sme prierez toho najlepšieho, čo vo svete urgentná medicína ponúka.“ ocenil prínosy doc. MUDr. Ladislav Kužela, CSc., MPH, generálny

riaditeľ NÚDCH a doplnil, že nový urgentný príjem budú môcť pacienti využívať v priebehu niekoľkých týždňov.

Nové dispozičné riešenie urgentného príjmu nám umožní zmeniť celkovú filozofiu starostlivosti o akútneho pacienta. Zdravotnícky personál sa ujme pacientov okamžite po príchode do nemocnice a podľa závažnosti zdravotného stavu ich umiestni do jednotlivých ošetrovní. Je to prvý koncept na Slovensku, kedy lekári budú chodiť za pacientmi a nie opačne. Nový koncept priniesol zmenu procesov a umožní pri rovnakom počte lekárov za rovnaký čas ošetriť viac pacientov. Skrátí sa tým doba čakania na ošetrenie.

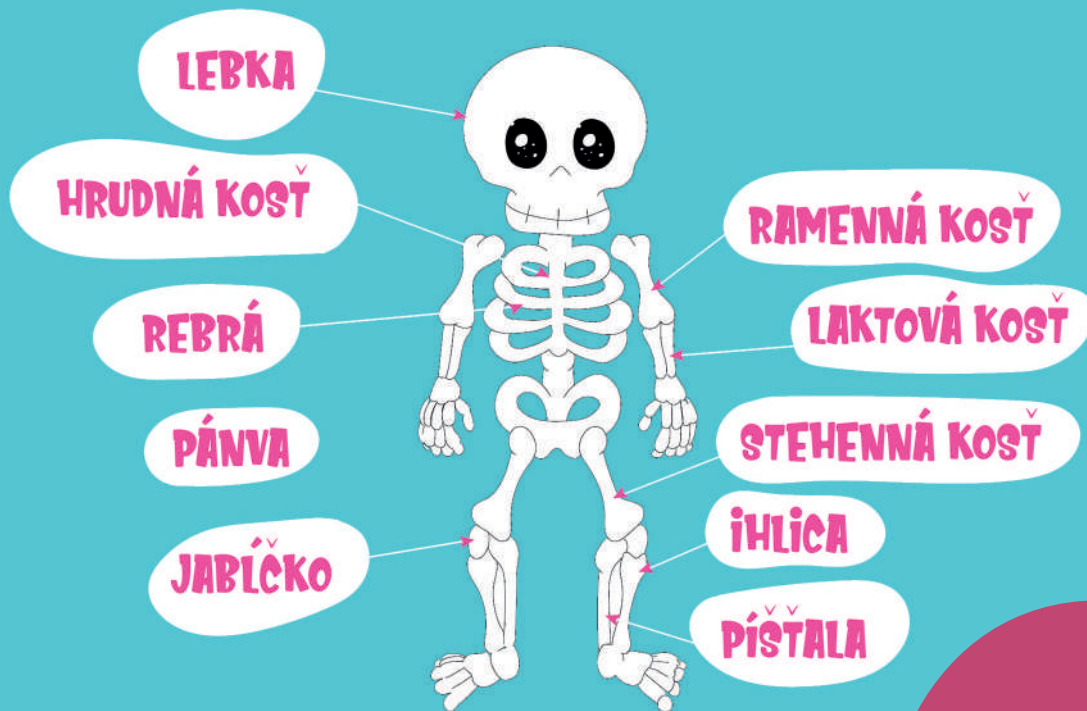

Rozšírenie urgentného príjmu vrátane potrebného zdravotníckeho vybavenia spôsobom dobudovania novej separátnej časti oddelenia, ktoré je prepojené s existujúcim oddelením urgentného príjmu, umožní lekárom a sestram nastaviť flexibilnejší systém poskytovania zdravotnej starostlivosti a bezprostrednejšie a kontrolovanejšie sledovanie pacientov v ošetrovniach. „Sestry v triediacej ambulancii umiestnia pacientov podľa závažnosti ich zdravotného stavu do jednotlivých ošetrovní, v ktorých budú doriešení. Napríklad ak pacient po vyšetrení pediatrom bude ešte potrebovať vyšetrenie špecialistom, počká na neho v ošetrovni a nie v čakárni, ako to bolo doteraz, aby neblokoval ambulanciu. Zanechávame tak v histórii koncept, kedy lekár sedí v ambulancii a pacienti prichádzajú

za ním,“ povedal MUDr. Marcel Brenner, MPH, primár OUP.

Takýmto spôsobom kontroly pacienta pred vyšetrením sa docielí zvýšenie efektivity činnosti lekárov, čo sa následne odzrkadlí na počte vybavených pacientov za rovnaký čas. Pre pacientov sa tak skrúti čas čakania na vyšetrenie. Čakajúcim pacientom a ich sprievodu prinesie viac miesta v čakárňach, jednoduchší, rýchlejší a prehľadnejší pohyb vybavovania na oddelení. Priestory nového urgentného príjmu zdobí aj plastika od výtvarníka Achiellasa Sdoukusa s názvom Krídla pomoci. Plastika bude súčasťou dražby, z ktorej výťažok pôjde nemocničnému OZ NÚDCH Deťom na dobudovanie Terapeutického ihriska.

DETSKÉ IHRISKO

KOSTRA

VEDELI STE, ŽE...?

Človek má v tele až 206 kostí.

Na správnu výživu kostí, je potrebný vápnik, preto by sme mali jesť potraviny, ktoré ho obsahujú ako napríklad jogurty, semiačka alebo strukoviny.

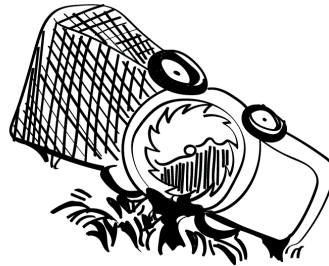
Najtvrdšia kosť v ľudskom tele je čeľusť. Najväčšia kosť v ľudskom tele je stehenná a naopak najmenšie kosti sú kladivko, nákovka a strmienok ktoré sa nachádzajú v strednom uchu.

DETSKÉ IHRISKO

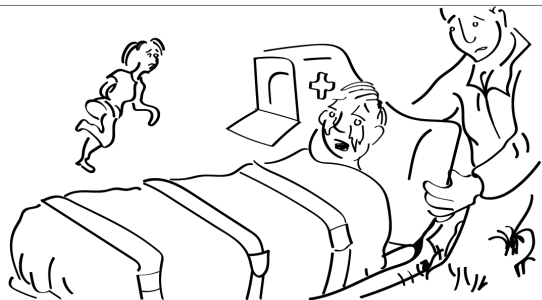
Len, čo som nastúpila do práce, zazvonil mi telefón.

Povedali mi, že Lukáško spadol pod kosačku a je na tom veľmi zle.

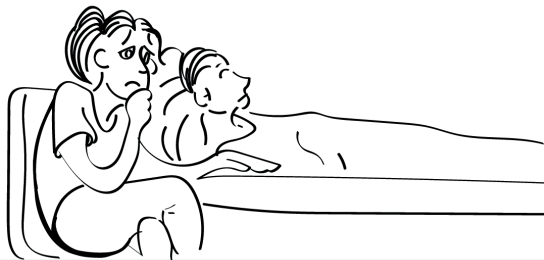
Hneď som utekala späť na ihrisko a už z diaľky som videla dve sanitky.

Na operačnej sále lekári bojovali o Lukáškov život 5 hodín.

Operácia dopadla dobre, ale lekári sa viac ako operácie, obávali pooperačného stavu.

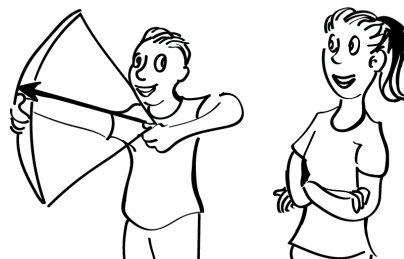
Nakoniec som si vypočula vetu na ktorú som tak dlho čakala: „Nerátali sme s tým, že to pôjde tak hladko...“

Vďaka veľmi náročnej a precízne vykonanej operácii a aj vďaka Lukáškovmu odhodlaniu, sme všetko vynikajúco zvládli.

Dnes sa všestranne nadaný Lukáško venuje lukostrelbe a bojovým umeniam a teší sa zo života.

JÁN KOLENÍK: DÚFAM, ŽE TÝMTO SÉRIÁLOM DÁME NÁDEJ

Už o chvíľu sa na obrazovkách televízie JOJ objaví nový emotívny seriál o dievčati, ktoré bojuje so zákerným onkologickým ochorením. Dramatická séria s názvom Jenny. Seriál sa natáčal na našej Klinike hematológie a onkológie a jeho odbornú stránku zastrešila prednostka kliniky doc. MUDr. Alexandra Kolenová, Phd. Jednu postavu hrá aj naša sestrička z kliniky Zdenka Geregová, ktorá hercom pomáhala priamo na nakrúcaní. K najväčším ťahákom hereckého obsadenia možno zaradiť aj účasť Jána Koleníka a Táni Pauhofovej. A práve s Jankom Koleníkom sme sa rozprávali o jeho postave, ale aj ako mu pomáhali rady našich odborníkov.

Jedna náročná rola strieda druhú. Keď ste dostali ponuku účinkovať v pripravovanom seriáli Jenny, váhali ste, alebo to bolo jasné rozhodnutie prijať túto ponuku?

Po politickom Za sklom a zábavnejších Oteckoch, som pocítil potrebu hrať v niečom, čo ma silnejšiu rodinnú, možno sociálnu tému. Jenny prišla v pravý čas. Je to komorný a intímny príbeh otca – vdovca a jeho dvoch detí, z ktorých jedno vážne ochorie. Musí sa s tým vysporiadať ako otec – živiteľ rodiny, muž, človek.

V pripravovanom seriáli Jenny hráte otca onkologicky chorej dcéry. Radili ste sa v rámci príprav na svoju rolu s odbornými garantmi (Národný ústav detských chorôb a Národný onkologický ústav v Bratislave), ktorí spolupracujú na výrobe seriálu?

Stretávame sa s odborníkmi priamo z Ústavu detských chorôb na Kramároch. Priamo na pläci je s nami Zdenka - sestrička, ktorá nám dáva cenne ľudské, aj lekárske rady. A my máme veľa otázok. Je to pekne vybudované nemocničné

Sestra Zdenka Geredová

oddelenie, ktoré nepôsobí smutne. Práve naopak. Dáva nádej. Aj štatisticky vyše 90 percent detí sa úspešne vylieči.

Viem, že tieto otázky ako herci nemáte radi, ale čitateľov to zaujíma. Ako sa vám pracuje s touto ťažkou témou seriálu a v prostredí onkológie? Ako to zvládáte?

Rád by som tento projekt komunikoval optimisticky. Aj keď otec ťažko pracuje, nemá toľko času, s dcérou plieska puberta a malý syn nechápe, prečo sa zrazu všetko točí okolo sestry. Ona je vážne chorá, ale svojim prístupom k mladému životu je ona tá najsilnejšia v rodine. A je dokonca oporou otcovi. Choré deti neberú túto situáciu tak vážne, ako ich rodičia a okolie. Chcú stále tancovať, spievať, vyvádzať, blogovať, chatovať, zažívať prvé lásky, hádať sa s rodičmi, choroba je druhoradá. A niekde tu z toho dokonca pramení aj humor.

Je to diametrálne iná úloha, než ste zatiaľ boli zvyknutý hrať, ako ju vnímate?

Je to o vzťahoch a baví ma to. Obyčajná rodina v neobyčajnej situácii. Citlivá téma, normálny, pracujúci chlap. Žiadny superhrdina, žiadne pikošky. Možno o to je to herecky cennejšie.

Seriál Jenny je netradičným projektom televízie – spojením sa s odbornými garantmi, ale aj témou. Čo sa vám na seriáli najviac páči?

Nie je to len monotematická dráma. Je tam viac tém a vzťahov. Až príliš starostlivá stará mama, najobľúbenejšia a najsympatickejšia sestrička v nemocnici, matky chorých detí, ktoré sú už pragmatické a cynické a teenageri, ktorí sa aj napriek nemocnici snažia prvýkrát milovať, alebo tvoriť alebo chápať život. Dúfam, že týmto seriálom dáme nádej, podporu, ale aj osvetu, edukáciu. A naša prítomnosť v nemocnici je pre hospitalizované deti rozptýlenie. Aj keď nemôžeme nakrúcať na oddelení, kde ležia.

NÚDCH

Deťom o.z.

Pomôcť môžeš aj ty. Vďaka Občianskemu združeniu NÚDCH Deťom sme za 2 mesiace rozdelili viac ako 80 tisíc eur. Vďaka našim darcom sme mohli zakúpiť mnohé prístroje a pomôcky pre naše kliniky, ale aj pomôcť rodičom v núdzi. V našom združení všetci pracujú bez nároku na honorár, čiže každé jedno euro ide presne, tam, kde ho najviac treba - za detským pacientom.

Číslo účtu: SK 38 0900 000000 51 59 77 88 10

ĎAKUJEME!

www.nudch.eu